

Research Article

การพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทานคุณธรรม

DEVELOPING SELF-DISCIPLINE BEHAVIOR OF PHATHOMSUKSA 2 STUDENTS USING MORAL TALES

อรชуда วิเศษสิงห์* และ พิชชาติ แก้วพวง
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Onshuda Wisadsing* and Pichart Kaewpuang
College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

*E-mail: Onshuda31345@hotmail.com

Received: 31-10-2022

Revised: 30-11-2022

Accepted: 01-12-2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานคุณธรรม และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 138 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม จำนวน 8 แผน แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง และ แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม ก่อนเรียนอยู่ในระดับน้อย และหลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง นิทานคุณธรรม การเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) compare the self-discipline behaviors of Prathomsuksa 2 students before and after using moral tales, and to 2) study the satisfaction of Prathomsuksa 2 students on learning by using moral tales. The population used in this research was 138 students, Prathomsuksa 2 at Wat Panthong School (Samwa Witthaya), under the Department of Education, Bangkok. The samples in this research were 31 students, Prathomsuksa 2/4 students at Wat Panthong School (Samwa Wittaya) in the first semester of the academic year 2022, under the Department of Education, Bangkok. The instruments used in the research consisted of 8 lesson plans using moral tales; a self-discipline behavior evaluation form and a satisfaction evaluation form. The statistics used in data analysis were mean and standard deviation.

The research results revealed that the self-discipline behaviors of Prathomsuksa 2 students who learned by using moral tales before learning was at a low level and after learning was at a highest level. The satisfaction of Prathomsuksa 2 on learning by using moral tales was at a highest level.

Keywords: Self-discipline behavior, Moral tales, Learning by using moral stories.

บทนำ

การส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองเป็นเรื่องสำคัญที่ทั้งสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาจะต้องเข้ามาดูแลร่วมกัน และต้องมีแนวทางที่สอดคล้องกัน เพื่อที่เด็กจะได้ ไม่สับสน และที่สำคัญคือ ถ้าแนวทางของทั้งสองสถาบันเป็นแนวทางเดียวกันเด็กก็จะมีพฤติกรรมที่คงทน เพราะไม่ต้องปรับตัวตามสภาพของสิ่งแวดล้อมที่บ้านและที่โรงเรียน นอกจากนั้นการส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองจะต้องเน้นให้เด็กตระหนักและเห็นคุณค่าอย่างแท้จริง กระบวนการส่งเสริม และพัฒนาเรื่องความรับผิดชอบและความมีวินัยในตนเองควรจะเน้นเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบซึมซับ ผ่านความเป็นกัลยาณมิตรจากผู้ช่วยขัดเกลา เพราะเด็กจะได้ไม่เกิดความรู้สึกว่าโดนบังคับให้ทำ แต่เป็นการกระทำที่เมื่อทำแล้วจะได้ผลดี คือ มีทักษะในการดำเนินชีวิตที่ดี รู้จักคิด รู้จักทำ และรู้จักการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ (Tangkananurak et al., 2016) เยาวชนเป็นช่วงวัยที่จะต้องได้รับการปลูกฝังทั้งด้านวิชาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้ “มีวินัย” เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อหนึ่งในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งวินัยถือเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของการศึกษาในการที่จะปรับปรุงและส่งเสริมความประพฤติของเด็กและเยาวชน แม้ว่าวินัยอาจเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหรือข้อบังคับ แต่ไม่ใช่เป็นการขู่เชิญบังคับ ในทางตรงกันข้ามวินัยมุ่งให้เยาวชนควบคุมตนเอง (self-control) มีวินัยในตนเอง (self-discipline) และรู้จักปกครองตนเอง หากเยาวชนได้รับการวางรากฐานที่ดีในเรื่องดังกล่าว เยาวชนก็จะเติบโตขึ้น เป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป (Koomthanom, 2014)

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองนั้นว่าเป็นพฤติกรรมที่แทรกอยู่ในชีวิตประจำวัน บุคคลที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิตได้ดีย่อมขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของบุคคลนั้น ๆ ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลใดขาดการมีวินัย

ในตนเองจะทำงานใด ๆ ย่อมประสบผลสำเร็จได้ยาก การมีวินัยในตนเองคือคุณธรรมที่สำคัญที่สุด เพราะบุคคลใดในสังคมมีวินัยในตนเองการปฏิบัติหน้าที่ ก็จะสำเร็จได้ เพราะฉะนั้นการมีวินัยในตนเองจึงสำคัญยิ่งที่นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและปลูกฝัง เพราะการที่นักเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวในด้านการเรียนหรือการทำงานใด ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับการมีวินัยในตนเอง เด็กและเยาวชนจะเติบโตขึ้นเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคต หากเยาวชนไม่ได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม ก็เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย (Tonglad, 2021) สอดคล้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์คุณครูในโรงเรียนคือ คุณครูวาสนา วงศ์เสน กล่าวว่าปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ชอบหยอกล้อของผู้อื่นมาเป็นของตน เข้าห้องเรียนไม่ทันตามเวลาที่กำหนด ส่งการบ้านค่อนข้างช้า สะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนขาดวินัยในตนเอง ทำให้นักเรียนขาดระเบียบวินัย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปลูกฝังพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองในโรงเรียน เพราะการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจะต้องทำในวัยเด็ก (Wongsen, 2022) ซึ่งเพียเจต์ เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญา จริยธรรมของเด็กเกิดจากการเล่นต่าง ๆ และเริ่มเรียนรู้ระหว่างผู้เล่นด้วยกัน ซึ่งการสอนเด็กก่อนอายุ 8 ปี ครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างกฎระเบียบให้เด็กปฏิบัติตามคำสั่งระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Kowtarkul, 2016)

นิทานเป็นเรื่องราวที่มีผู้แต่งขึ้นโดยยึดความสนุกสนานเพลิดเพลินการผูกเรื่องให้เข้ากับสถานการณ์ในเวลานั้น ๆ ซึ่งสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม คติสอนใจที่พึงประสงค์ ให้ผู้ฟังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจากเนื้อหาของนิทานเพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้ของเด็ก จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำกิจกรรมการเล่านิทานไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านความมีวินัยพบว่า กิจกรรมการเล่านิทานมีประโยชน์และมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง ทำให้การพัฒนาความมีวินัยมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (Intharatsami & Intharatsami, 2019) นิทานคุณธรรมช่วยปลูกฝังคุณธรรมให้ งามงามในใจของผู้เรียน และทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้ ความคิด เกิดจิตสำนึกรู้ผิดชอบชั่วดี ละเลิกอบายมุข เห็นคุณค่าของศีลธรรมความดี กลัวบาป กลัวผลกรรม ทำแต่ความดี ซึ่งจะก่อให้เกิดความสุขต่อชีวิตตนเอง ต่อครอบครัวและต่อสังคมได้อย่างยั่งยืนตลอดไป นิทานคุณธรรม จะเป็นสื่อเชื่อมโยง ความรักความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่กับลูก ระหว่างปู่ย่าตายายกับหลาน ๆ ระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียนหรือลูกศิษย์ ทำให้เกิดความอบอุ่นในชีวิตครอบครัวและในห้องเรียนได้ นิทานคุณธรรมจะตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก ๆ ที่อยู่ในวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรับประสบการณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งก็ได้จากการฟังนิทานที่สร้างสรรค์นั่นเอง นิทานคุณธรรมจะสร้างความบันเทิงใจให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนผ่อนคลายอารมณ์ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินร่าเริงแจ่มใส (Joy, 2014).

จากความสำคัญและปัญหาการขาดวินัยในตนเอง ในการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทานคุณธรรม โดยมุ่งหวังว่าส่งเสริมความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยในตนเองของนักเรียนจะช่วยให้เด็กมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในตนเองมากขึ้น และการที่นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในตนเองนั้นนักเรียนก็สามารถดำเนินชีวิตประจำวันและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานคุณธรรม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เกิดความมีวินัยในตนเองเพิ่มสูงขึ้น
2. ครูมีแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนความมีวินัยในตนเองโดยใช้นิทานคุณธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ห้อง จำนวน 138 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) กำหนดเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

- 2.1 ตัวแปรต้น คือ การเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ 1) ความมีวินัยในตนเอง 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการใช้นิทานคุณธรรม ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สังคมน่าอยู่ ซึ่งประกอบด้วยนิทานคุณธรรม 8 เรื่อง ดังนี้

- 3.1 ครอบครัวหรรษา
- 3.2 หมู่บ้านไม่เป็นไร
- 3.3 เกือบได้ให้คืน
- 3.4 นครไร้วินัย
- 3.5 ลูกหมีเรียนรู้
- 3.6 มดกับความมีวินัย
- 3.7 น้องไข่เจียวตรงต่อเวลา
- 3.8 เจ้าหนอนแก้วขากระเป๋ยบิน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 8 ชั่วโมง ระหว่างเดือน สิงหาคม – กันยายน พ.ศ. 2565

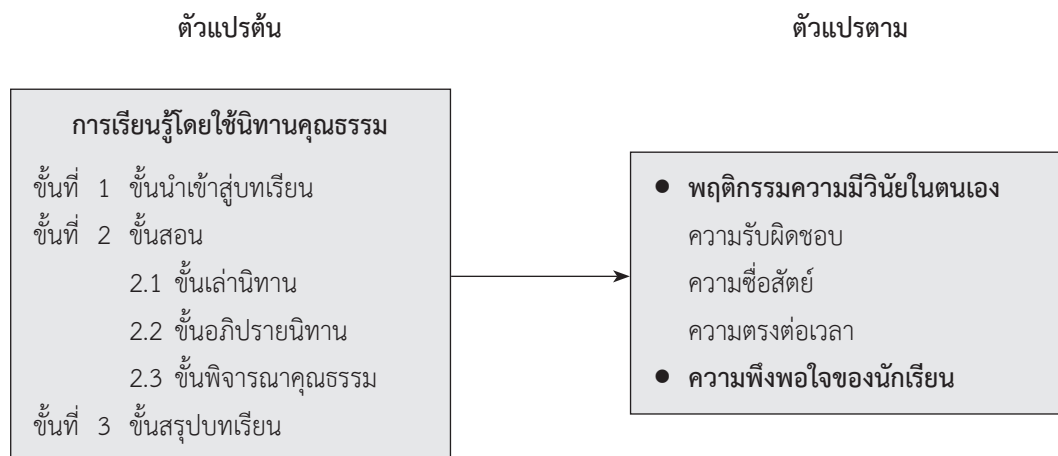
กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. **การเรียนรู้โดยใช้ทานคุณธรรม** เป็นสื่อเพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเองเป็นหัวใจของการแสดงออกซึ่งคุณธรรม เนื่องจากทำให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองได้ เป็นสิ่งที่ช่วยยับยั้งและป้องกันเมื่อจะกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือกระทำความผิด นอกจากนั้นยังมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ในยุคของข้อมูลข่าวสารที่ต้องอาศัยความมีเหตุผล ความมีวินัย และความเพียรประกอบกัน จึงจะสามารถดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและมีความสุขได้ (Banthumnavin, 1980) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ทานคุณธรรมตามแนวคิดของ Urabunnualchat, (2006) ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นสอน ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อยคือ (1) ขั้นเล่านิทาน (2) ขั้นอภิปรายนิทาน (3) ขั้นพิจารณาคุณธรรม และ 3) ขั้นสรุปบทเรียน

2. **พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง** คือ พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเพื่อก่อให้เกิดความเจริญต่อตนเองและต่อผู้อื่น เช่นการเข้าแถวรับบริการก่อน - หลัง การไม่พูดคุยขณะรับประทานอาหาร การทิ้งขยะในที่รองรับปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนและการเก็บของเข้าที่ (Koomthanom, 2014) วินัยในตนเอง (Self-Discipline) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก การมีวินัยในตนเองนอกจากจะส่งผลให้ บุคคลประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต ได้รับการยอมรับ นับถือ ชื่นชมจากบุคคลอื่น ๆ ที่รู้จักแล้ว ยังส่งผล ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติ มีความสงบสุขเจริญก้าวหน้า เป็นสังคมที่มีคุณภาพ ดังนั้นจึงควรพัฒนาให้บุคคลมี วินัยในตนเอง ตั้งแต่เด็กและรักษาไว้อย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จทั้งหลายทั้งปวงในชีวิตขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย แล้วมุ่งสู่เป้าหมายเหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็นงานที่ยากเพียงใดและจะต้องใช้เวลานานเท่าใดก็ตามจนกว่าจะบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น ความสามารถในการจูงใจตนเองให้มีความเพียรพยายามไม่ย่อท้อจนกว่าจะบรรลุ เป้าหมายก็คือ วินัยในตนเอง (Srisaat, 2012) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองจากแนวคิดของ Srisaat (2017) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นเรื่องที่สำคัญมาก นอกจากจะส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต ได้รับการยอมรับ นับถือแล้ว ยังส่งผลให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติ มีความสงบสุขเจริญก้าวหน้า ดังนั้นจึงควรพัฒนาให้บุคคลมีวินัยในตนเองใน 6 ด้านดังนี้ ความมุ่งมั่น ความอดทน ความพากเพียรไม่ย่อท้อ ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ทางสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง และจากแนวคิดของ Santhip (2016) ที่ได้ระบุองค์ประกอบความมีวินัยของนักเรียนไว้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการรักษาระเบียบ จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยจึงนำมาสังเคราะห์เหลือ 3 ด้าน ดังนี้ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความตรงต่อเวลา เนื่องจากพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านเป็นปัญหาของประชากรในการวิจัยครั้งนี้ โดยพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง วัดได้จากแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Semi-Experimental research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The Single Group Pretest Posttest Design) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองกลุ่ม

กลุ่มทดลอง	การวัดก่อนเรียน	ทดลอง	การวัดหลังเรียน
E	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

E	แทน	กลุ่มทดลอง
T ₁	แทน	การประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองก่อนเรียน
X	แทน	การประเมินการเรียนรู้โดยใช้ทานคุณธรรม
T ₂	แทน	การวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองหลังเรียน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดบ้านทอง (สามวาวิทยา) สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีห้องเรียน 4 ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 138 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดบ้านทอง (สามวาวิทยา) สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) กำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบ้านทอง (สามวาวิทยา) จำนวน 8 แผน (แผนละ 1 ชั่วโมง) รวม 8 ชั่วโมง โดยจัดในคาบกิจกรรมเสริมหลักสูตร “กิจกรรมบ้านทักษะชีวิต” แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม มีลำดับการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และรวบรวมจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบ้านทอง (สามวาวิทยา)

2.1.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานคุณธรรม

2.1.4 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) วิเคราะห์เนื้อหาแนวการใช้นิทานคุณธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2) จัดทำกำหนดการสอน โดยกำหนดระยะเวลาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

3) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ชื่อหน่วยการเรียนรู้สาระสำคัญวัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

2.1.5 เมื่อดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม ได้ตรวจสอบความชัดเจนของแผนการจัดการเรียนรู้อีกครั้งว่าส่วนต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน และได้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ใช้เวลาในการสอนแผนละ 1 ชั่วโมง

2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสอดคล้องกับความเหมาะสมระหว่างหน่วยการเรียนรู้ สาระสำคัญ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทานคุณธรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา นิทาน ภาษา คำถามที่ใช้ และสื่อประกอบที่มีความเหมาะสมกับวัย ด้วยการหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ของรายการประเมินแต่ละข้อ ด้วยการหาค่า IOC (Item-Objective Congruency) โดยตั้งเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำ

2.1.8 ผู้วิจัยปรับแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว สุ่มแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 แผน ได้แก่แผนที่ 1 เรื่องครอบครัวหรรษา ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน

วัดแบบทอง(สามาวิทยา) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเวลาภาษาที่ใช้และคำถามที่ใช้ถาม พบว่า ข้อคำถามบางคำถามที่นักเรียนฟังแล้วไม่เข้าใจจึงได้ทำการปรับปรุงแก้ไข

2.1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้แก้ไขและปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จัดทำให้สมบูรณ์ และนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ลักษณะของคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ซึ่งครอบคลุมการวัดความมีวินัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลา และ 2) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม ซึ่งเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ผู้วิจัยเลือกใช้มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ เนื่องจากได้ศึกษางานด้านการวัดผลการศึกษาของ Srisaard (2018) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทั้งนี้เนื่องจากมีคุณสมบัติที่ดีหลายประการที่เหมาะสมกับนักเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

2) สร้างแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ประกอบด้วย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความตรงต่อเวลา

3) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ซึ่งกำหนด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

4 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมากที่สุด

3 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมาก

2 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรม ความมีวินัยในตนเองน้อย

1 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรม ความมีวินัยในตนเองน้อยที่สุด

4) นำแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุง

5) นำแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาถึงความเห็นว่าแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง มีความถูกต้องตามหลักวิชาการเหมาะสมกับการนำไปประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง หรือไม่ โดยใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสถานการณ์สอดคล้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสถานการณ์ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

-1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าสถานการณ์สอดคล้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองบันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ แล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างสถานการณ์ที่เป็นพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

ทั้ง 3 ด้าน โดยตั้งเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.67 -1.00 และปรับปรุงแก้ไข
ข้อบกพร่องตามคำแนะนำ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

6) นำแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

7) นำแบบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ที่แก้ไขสมบูรณ์แล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2.2 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินความความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม

2) สร้างแบบประเมินความความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม โดยมีคุณครูเป็นผู้อ่านคำถามให้นักเรียนฟัง

3) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม ซึ่งกำหนด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

4 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมากที่สุด

3 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมาก

2 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองน้อย

1 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองน้อยที่สุด

4) นำแบบประเมินความความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุง

5) นำแบบประเมินความความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาลงความเห็นว่าแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมีความถูกต้องตามหลักวิชาการเหมาะสมกับการนำไปประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง หรือไม่ โดยใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสถานการณ์สอดคล้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียน

0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสถานการณ์ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียน

-1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าสถานการณ์สอดคล้องกับพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง
บันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ แล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าดัชนี
ความสอดคล้องระหว่างสถานการณ์ที่เป็นพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง
ทั้ง 3 ด้าน โดยตั้งเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50-1.00 และปรับปรุงแก้ไข
ข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6) นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ทานคุณธรรมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

7) นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ทานคุณธรรมที่แก้ไขสมบูรณ์แล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขอหนังสือจากวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแป้นทอง (สามวาวิทยา) สำนักงานเขตคลองสามวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ประชุมนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทานคุณธรรมและประเมินก่อนเรียนโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทานคุณธรรม จำนวน 8 แผน ใช้สอนวันศุกร์ ในช่วงกิจกรรมบ้านทักษะชีวิต ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์

3.4 เมื่อผู้วิจัยดำเนินการสอนเสร็จสิ้นในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้ประเมินหลังเรียนโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากคะแนนที่ได้จากการแบบประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยมีการแปลความหมายดังนี้ (Srisa-at & Nilkaew, 1997)

3.51-4.00 มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมากที่สุด

2.51-3.50 มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมาก

1.51-2.50 มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองน้อย

1.00-1.50 มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองน้อยที่สุด

4.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากคะแนนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยมีการแปลความหมายดังนี้ (Srisa-at & Nilkaew, 1992)

3.51-4.00 มีความพึงพอใจมากที่สุด

2.51-3.50 มีความพึงพอใจมาก

1.51-2.50 มีความพึงพอใจน้อย

1.00-1.50 มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

5.1 สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานคุณธรรมและผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม ซึ่งแสดงดังตารางที่ 1 – 2

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานคุณธรรมโดยภาพรวม

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความรับผิดชอบ	1.81	0.47	น้อย	3.64	0.35	มากที่สุด
ความซื่อสัตย์	2.62	0.36	มาก	3.77	0.21	มากที่สุด
ความตรงต่อเวลา	2.70	0.30	มาก	3.65	0.36	มากที่สุด
รวม	2.38	0.21	น้อย	3.69	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้นิทานคุณธรรมโดยภาพรวม ก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.38$, S.D. = 0.21) และหลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.25) โดยหลังเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความตรงซื่อสัตย์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.21) รองลงมา คือ ด้านความตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.36) และด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.35)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้
นิทานคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความรับผิดชอบ						
1. นักเรียนแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน	1.67	0.61	น้อย	3.93	0.25	มากที่สุด
2. นักเรียนรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี	1.80	0.55	น้อย	3.47	0.63	มาก
3. นักเรียนดูแลความสะอาดร่างกายและเครื่องใช้ส่วนตัว	1.80	0.48	น้อย	3.43	0.63	มาก
4. นักเรียนดูแลความสะอาดของห้องเรียนบริเวณโรงเรียน และอุปกรณ์ส่วนรวม	1.87	0.63	น้อย	3.53	0.57	มากที่สุด
5. นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกาของการเข้าร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด	1.93	0.69	น้อย	3.83	0.38	มากที่สุด
รวม	1.81	0.47	น้อย	3.64	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้นิทานคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแสดงให้เห็นว่า ก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 1.81$, S.D. = 0.47) โดยหลังเรียนพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 นักเรียนแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.25) รองลงมา คือ ข้อ 5 นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกาของการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.38) และ ข้อ 4 นักเรียนดูแลความสะอาดของห้องเรียนบริเวณโรงเรียนและอุปกรณ์ส่วนรวม ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานคุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความซื่อสัตย์						
6. นักเรียนไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน	2.53	0.68	มาก	3.90	0.31	มากที่สุด
7. นักเรียนไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตน	2.57	0.57	มาก	3.97	0.18	มากที่สุด
8. นักเรียนไม่ลอกการบ้านหรือลอกข้อสอบของผู้อื่น	2.63	0.56	มาก	3.60	0.56	มากที่สุด
9. นักเรียนพูดความจริงและปฏิบัติตามคำพูดของตนเองเสมอ	2.60	0.50	มาก	3.60	0.50	มากที่สุด
10. นักเรียนเก็บของได้จะนำส่งคืนเจ้าของ หรือนำส่งครูเสมอ	2.73	0.45	มาก	3.80	0.41	มากที่สุด
รวม	2.62	0.36	มาก	3.77	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานคุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแสดงให้เห็นว่าก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.36) โดยหลังเรียนพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 7 นักเรียนไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตน ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.18) รองลงมา คือ ข้อ 6 นักเรียนไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.31) และ ข้อ 10 นักเรียนเก็บของได้จะนำส่งคืนเจ้าของ หรือนำส่งครูเสมอ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.41) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานคุณธรรม ด้านความตรงต่อเวลา

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความตรงต่อเวลา						
11. นักเรียนมาโรงเรียนและเข้าห้องเรียนทันเวลา	2.67	0.48	มาก	3.80	0.61	มากที่สุด
12. นักเรียนทำกิจกรรมเสร็จทันเวลาที่ครูกำหนด	2.57	0.57	มาก	3.30	0.84	มาก
13. นักเรียนส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด	2.63	0.67	มาก	3.53	0.57	มากที่สุด
14. นักเรียนรู้เวลาเริ่มและเวลาเลิกกิจกรรม โดยฟังสัญญาณจากครูซึ่งครูไม่ต้องเตือนซ้ำ	2.77	0.43	มาก	3.73	0.45	มากที่สุด
15. นักเรียนกลับบ้านตรงเวลา	2.87	0.35	มาก	3.90	0.40	มากที่สุด
รวม	2.70	0.30	มาก	3.65	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่าผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้นิทานคุณธรรม ด้านความตรงต่อเวลา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแสดงให้เห็นว่าก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.70$, $S.D. = 0.30$) โดยหลังเรียนพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15 นักเรียนกลับบ้านตรงเวลา ($\bar{X} = 3.90$, $S.D. = 0.40$) รองลงมาคือ ข้อ 11 นักเรียนมาโรงเรียนและเข้าห้องเรียนทันเวลา ($\bar{X} = 3.80$, $S.D. = 0.61$) และ ข้อ 14 นักเรียนรู้เวลาเริ่มและเวลาเลิกกิจกรรม โดยฟังสัญญาณจากครูซึ่งครูไม่ต้องเตือนซ้ำ ($\bar{X} = 3.73$, $S.D. = 0.45$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม

ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การนำเข้าสู่นิทานคุณธรรมมีความน่าสนใจ	3.71	0.55	มากที่สุด
2. เนื้อหาในนิทานคุณธรรมสอดแทรกคุณธรรมที่ต้งามไว้	3.50	0.51	มาก
3. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมมีความน่าสนใจ	3.63	0.49	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมมีการบูรณาการกับสาระอื่น ๆ	3.46	0.59	มาก
5. การเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้	3.67	0.56	มากที่สุด
รวม	3.59	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่าผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.59$, $S.D. = 0.44$) ซึ่งข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ข้อ 1 การนำเข้าสู่นิทานคุณธรรมมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 3.71$, $S.D. = 0.55$) รองลงมาคือ ข้อ 5 การเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ($\bar{X} = 3.67$, $S.D. = 0.56$) และ ข้อ 3 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 3.63$, $S.D. = 0.49$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลการศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้นิทานคุณธรรม โดยภาพรวม ก่อนเรียนอยู่ในระดับน้อย และหลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยหลังเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความมีวินัยในตนเองด้านความตรงซื่อสัตย์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความตรงต่อเวลา และด้านความรับผิดชอบตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีและเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น เป็นผู้มีความสามารถยอมรับในความแตกต่างและนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติ โดยขั้นนำเข้าสู่บทเรียนผู้วิจัยได้ใช้รูปภาพ ใช้กิจกรรมเข้าจังหวะเพื่อปลุกเร้าความสนใจขั้นสอนประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ 1) ขั้นเล่านิทาน โดยผู้สอนใช้รูปภาพ และใช้หุ่นกระบอกมือประกอบการเล่านิทาน

ทำให้ผู้เรียนสนใจและติดตามแง่คิดของคุณธรรม 2) ขึ้นอภิปรายนิทาน ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายนิทานโดยครูตั้งประเด็นคำถามให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์และประเด็นปัญหาทางคุณธรรม 3) ขึ้นพิจารณาคุณธรรม โดยผู้สอนให้ผู้เรียนบอกวาทะเรื่องนี้สอดแทรกคุณธรรมใดพร้อมยกตัวอย่าง ตัวละครที่แสดงพฤติกรรมคุณธรรมดังกล่าว จากนั้นผู้สอนจึงสรุปบทเรียน ซึ่งขั้นสรุปบทเรียนผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันบอกแง่คิดที่ได้จากนิทานคุณธรรมโดยสรุปเป็นคำคม จากนั้นให้ผู้เรียนวาดภาพระบายสีที่สะท้อนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Panwang et al. (2019) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของเด็กปฐมวัย ภาพรวมของการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้โดยคิดเป็นร้อยละ 52.91 อยู่ในระดับดี ร้อยละ 40.548 อยู่ในระดับพอใช้ และร้อยละ 6.61 อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Noidad (2012) ที่ได้ศึกษา การศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ผลการวิจัยพบว่าก่อนการจัดประสบการณ์แบบโครงการเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ โดยมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับพอใช้ และพฤติกรรมด้านความอดทนอดกลั้น อยู่ในระดับควรปรับปรุง หลังจากการจัดประสบการณ์แบบโครงการเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมและรายด้านคือ ด้านความรับผิดชอบและด้านความอดทนอดกลั้นอยู่ในระดับดีมาก หลังจากการจัดประสบการณ์แบบโครงการเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง โดยรวมและรายด้านคือ ด้านความรับผิดชอบและด้านความอดทนอดกลั้นสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความพึงพอใจของนักเรียนของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ข้อ 1 การนำเข้าสู่นิทานคุณธรรมมีความน่าสนใจ รองลงมาคือ ข้อ 5. การเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ และ ข้อ 3 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมมีความน่าสนใจ ตามลำดับ เนื่องจากวินัยในตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะในสังคมย่อมต้องมีกฎเกณฑ์ ร่วมกันหากคนในสังคมไม่มีกฎเกณฑ์ย่อมไม่มีความสุขในสังคมซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย (Dong Ngaew, 2019) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยใช้ Be 4 Goog Model โรงเรียนชุมชนบ้านนาگان จังหวัดสงขลา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนพบว่า ด้าน 1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง 2) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว 3) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน 4) ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน 5) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ ระหว่าง 91.67-94.70 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดการเรียนการสอนมี 3 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ประกอบด้วย 2.1 ขั้นเล่านิทาน 2.2 ขึ้นอภิปรายนิทาน 2.3 ขึ้นพิจารณาคุณธรรม และขั้นที่ 3 ขั้นสรุปบทเรียน ซึ่งในขั้น 2.2 อภิปรายนิทานนั้นผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกตั้งคำถาม การสรุปเพื่อตอบคำถาม ซึ่งในการจัดการเรียนรู้โดยในช่วงแรก ๆ นั้นผู้เรียนอาจยังไม่ทราบว่าควรตั้งคำถามในลักษณะใด ควรให้ผู้สอนได้ร่วมตั้งคำถามไปพร้อม ๆ กันกับผู้เรียน และในครั้งถัดไปผู้สอน จึงค่อยให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามจากนิทานที่ศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งผู้สอนคอยช่วยให้คำแนะนำกับผู้เรียน

2. ในการจัดการเรียนชั้น 2.3 ขั้นพิจารณาคุณธรรม หลังจากที่ได้พิจารณาเนื้อหาคุณธรรมในนิทานแล้ว ให้ผู้เรียนได้ฝึกวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยผู้สอนต้องกำหนดคุณธรรมในเรื่องนั้น ๆ ให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในการศึกษาอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการใช้นิทานคุณธรรมร่วมกับกระบวนการและเทคนิควิธีสอนอื่น ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ เทคนิคหมวก 6 ใบ และการเสริมแรงทางบวก เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้มุ่งเน้นการคิดที่หลากหลาย แง่มุมและรอบด้าน โดยจัดระบบความคิดเป็นขั้นตอนเพื่อสะดวกในการรวบรวมความคิด
2. ควรศึกษาผลของการใช้นิทานคุณธรรมในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 หรือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ซึ่งมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านทอง (สามวาวิทยา) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือและชอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนวัดบ้านทอง (สามวาวิทยา) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- Bhanthumnavin, D. (1995). *Psychology of self-discipline*. Guide, 18(9), 58-71. (In Thai)
- Dong Ngaew, S. (2019) *The development of self-discipline in student responsibility by using 1Be 4Good Model, Ban Nak Community School, Changhuadut Songkhla Year of study 2019-2020*. (Master thesis). Songkhla University, Songkhla.
- Intharatsami, P., & Intharatsami, P. (2019). The Development of Moral Story Books to Improve Self-Discipline of Preschool Children. *Journal of research for Learning Reform*, 2(2), 43-54. (In Thai)
- Joy, P. (2014). *Aesop's Fable*. Retrieved from <https://joypontip2539.wordpress.com> [2022, 9 Oct.]
- Koomthanom, N. (2014). *Effect of organizing non-formal education activities to enhance self-discipline of youth*. (Master Thesis). Chulalongkorn University, Bangkok.
- Kowtrakul, S. (2016). *Educational Psychology* (12th ed.). Chulalongkorn University Press.
- Noidad, S. (2012). *A Study of Young Children Self Discipline Behaviors Resulted from Project Approach Experiences*. (Master thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok.
- Panwang, W., Maneekul, J. and Mangkhang, C. (2019). The Learning Management Using Moral Folktales to Promote Good Citizenship of Early Childhood. *Journal of Graduate MCU KhonKaen Campus*, 6(2), 253-270.

- Santhip, T. (2016) **Students self discipline of student nikom sang ton eng chang watrayong 4 school rayong primary educational service area office.** (Master Thesis). Burapha University, Chonburi.
- Srisaat, B. (2012) Self-discipline and related research. **Journal of Educational Measurement Mahasarakham**, 17(1), 3-15. (In Thai)
- Srisaat, B. (2018). Self-discipline and related research. **Journal of Educational Measurement Mahasarakham University**, 23(1) 3-15
- Srisaat, B., & Nilkaew, B. (1997). **Preliminary research.** (6th ed). Maha Sarakham. Srinakharinwirot University.
- Srisaat, B. (2018) . Population reference when using the estimating scale tool on a sample. **Journal of Educational Measurement Srinakharinwirot University, Mahasarakham**, 2018(3), 22-25
- Tangkananurak, S., Wimonnot, O. & Nachorn, K. (2016). **Research and Development Model for Developing Responsibility , Self control and Self Discipline of Elementary school students Prathom 5 and 6 of Chulalongkorn University Demonstration Elementary School.** (Research report)
- Tonglad, S. (2021). **Developing Guidelines for Strengthening Students' Self-Discipline Under the Office of Kalasin Primary Education Area 3.** (Master Thesis). Mahasarakham University, Mahasarakham University, 17(1), 3-15. (In Thai)
- Urabunnualchat, W. (2006). **Training program development According to the Trisikkha guidelines to strengthen the self-discipline of grade 5 students.** (Master Thesis). Chulalongkorn University, Bangkok.
- Wongsen, W. (2022, 08 Aug.). **Problem of self-discipline behavior Teacher.** Wat Panthong School (Samwa Witthaya).
-